

Implementacija imovinskih zakona: Otvoreno pismo predstavnika gra|anima Bosne i Hercegovine

Do kraja aprila ove godine ukupno 211.850 porodica je predalo zahtjeve za povrat imovine koju su posjedovali u Bosni i Hercegovini prije rata. Sama po sebi ova brojka pokazuje veličinu i va`nost po{tivanja imovinskih zakona i va`nost procesa povratka za stanovni{tvo ove zemlje. Do sada je ne{to preko 10% ovih porodica uspjelo da zaista u|e u posjed svoje imovine, {to je slab rezultat u pore|enju sa novcem, energijom i nadama ulo`enim u ovaj proces.

Ipak, obi~ni gra|ani sve ~e{}e po{tuju zakon i ispunjavaju njegove odredbe ne ~ekaju}i zavr{etak dugog, ali neizbjegljivog procesa, ve} mirno predaju}i klju~eve zakonitim predratnim vlasnicima imovine. Oni shvataju da, dobrovoljnim napu{tanjem zaposjednute imovine i tra`enjem drugog rje{enja, dozvoljavaju drugim osobama da se vrate i stoga ne}e biti izlo`eni neprijatnostima delo`acija. Ovo je dobrodo{ao znak. To je priznanje ~injenice da se zakon mora sprovoditi i da {to to prije bude ura|eno, Bosna i Hercegovina se }e prije pokazati kao zemlja u kojoj se po{tuje vladavina prava.

Javni slu`benici, institucije za provedbu zakona i pojedinci koji se nalaze na polo`ajima od javnog povjerenja moraju biti primjer. Vlasti u Bosni i Hercegovini moraju osigurati da sve zaposlene osobe, koje svoje plate primaju iz javnih fondova, ne zaposjedaju imovinu osoba koje se `ele vratiti ili na drugi na~in zloupotrebljavaju stambeni fond koji bi se mogao iskoristiti za privremeni smje{taj osoba koje zaista imaju

potrebu za alternativnim smje{tajem. Vlasti su javno priznale svoju `elju za sprovo|enjem zakona; sada pola`u istinski test njegove primjene na sebi samima. Me|unarodne organizacije uklju~ene u ubrzavanje implementacije imovinskih zakona- OHR, OSCE, UNHCR, UNMIBH i CRPC- ~vrsto stoje iza ovog principa i vr{e reviziju svih slu~ajeva zloupotrebe. Da}u vam dva primjera:

OSCE je sprije~io da se 52 osobe kandidiraju na op}inskim izborima ili da nastave na op}inskom nivou vr{iti du`nosti na koje su izabrane zbog tog {to su se nalazile u posjedu tu|e imovine. Jo{ deset osoba je smijenjeno sa svojih polo`aja nakon izbora. Isto pravilo }e se primjenjivati na najvi{e zvani~nike ove zemlje, od guvernera kantona do ~lanova dr`avnog parlamenta, tokom izbora u jesen.

Drugi primjer je UNMIBH-ova politika u vezi sa lokalnim policijskim slu`benicima. Policijski slu`benici, koji koriste vi{e stambenih jedinica ili su nelegalni korisnici, se suo~avaju sa mogu}no{}u otpu{tanja iz policijskih snaga ako tu imovinu ne napuste u roku od mjesec dana od dana kada im UNMIBH izda slu`benu iskaznicu. Od stupanja na snagu ove politike vi{e od 200 policijskih slu`benika je dobrovoljno napustilo imovinu koju su koristili, a jedan policijski slu`benik je otpu{ten iz policije zbog toga {to nije napustio imovinu koju je nelegalno koristio. [tavi{e, UNMIBH o~ekuje da policijski slu`benici, koji imaju pravo privremenog kori{tenja, daju primjer time {to }e imovine koju ne posjeduju napustiti u zakonskom roku, ja~aju}i time povjerenje javnosti u organe za sprovo|enje zakona.

Sezona povratka je u jeku. UNHCR izvje{tava da se 15.665 povratnika registrovalo kod nadle`nih vlasti tokom prvih 5 mjeseci ove godine {to je tri puta vi{e no u istom periodu pro{le godine. Osobe koje koriste tu|u imovinu bi trebale iskoristiti ovu priliku da istu napuste. Apelujem na gra|ane

ove zemlje da prijave sve zloupotrebe od strane njihovih lidera, vlasti i javnih tijela i da se sami nastave pridr`avati istih standarda tako {to }e potivati imovinska prava drugih.